

Cuba

22. november – 4. december 2005

Side 2-8 : Program for turen

Side 9-11: Scandinavian-Cuban Transcultural Medical Symposium

Side 12: Diplom

Side 13-15: Deltagerlisten

Side 16-21: Litteraturliste

Turen forløb meget vellykket, og der var en meget god stemning i gruppen. Vi fulgte stort set programmet, om end der var ændringer i hotellerne. På Varadero boede vi på et nyåbnet stort hotel, som hed BLAU Varadero. I Santiago de Cuba boede vi på det store ret moderne Melia Santiago de Cuba og i Havana boede vi på Hotel Armadores de Santander, som lå i den gamle bydel ned til havnen. Deltagere, som er interesseret i et Diplom, bedes selv printe det ud og skrive eget navn på.

Guantanamo Naval Base, Cuba

Cuba

22. november 2005 – 4. december 2005

Har Cuba flere læger pr. indbygger end noget andet land?

Har Cuba flere læger i Den Tredje Verden end WHO?

Hvordan har Cuba's sundhedssektor udviklet sig under Castro's regime?

Hvordan er den aktuelle situation for Cuba's sundhedsvæsen?

Kan Cuba tilbyde konkurrencedygtig medicinsk behandling til udlændinge?

Vi vil forsøge at danne os en mening om disse og lignende spørgsmål på en 13 dages rejse til Cuba. Vi vil også fokusere på historiske, sociale, politiske og kulturelle aspekter. Vi vil opleve meget af, hvad Cuba kan tilbyde: caribiske strande og vidunderlig sol, økonomisk embargo og fattigdom, revolutionær kunst, dygtige atleter og smukke kvinder, frihedsheltene Che Guevara og José Martí, Papa Hemingway, cigaretter, rom, gamle dollargrin, rumba, salsa og cubansk musik, kreolsk mad og kolde drinks, spansk kolonibyggestil, socialisme og en fortid med indianere, pirater, slaver, spansk koloniherrredømme, amerikanske gangstere under Batista og Fidel Castros sejr. Selvom rejsen arrangeres for folk med interesse for sundhedsforhold, og der derfor indgår nogle faglige punkter i programmet, er alle interesserede naturligvis velkomne til at tilmelde sig rejsen – og tag gerne familien med – også børn vil få oplevelser for livet! Overlæge Martin Smedebøl er rejseleder på turen.

Pris: 14.995

Rejsens program:

Dag 1. Tirsdag d. 22. november 2005

København – Paris - Havana

En digter har engang sagt, at Danmark er det eneste land, hvor året har 16 måneder, og de 5 af dem hedder november! – Vi tager en pause fra mørke og kulde, og rejser fra Kastrup med **Air France** AF 1751 med afgang kl. 09.55. Kort mellemlanding i Paris, hvor vi ankommer kl. 11.55, og fortsætter med AF 474 kl. 13.30. Ankomst til Havana kl. 17.40 lokal tid. Efter told og pasformaliteter møder vi vor cubanske lokalguide og kører i bus til vort 3-stjernede hotel, som hedder **Ambos Mundos** – det lyserøde hotel på billedet. Det ligger centralt på Calle Obispo i Havana's centrum, med gode muligheder for promenader i den gamle by. Læg mærke til det gamle apotek **Drogeria Johnson** i Calle Obispo. Vi serveres en velkomstdrink ved ankomsten.

Måltider: servering under flyrejserne

Dag 2. Onsdag d. 23. november 2005

Havana

Efter morgenmaden er der sightseeing med bus og til fods: vi ser **Hemingways** værelse på vort hotel. Efter at han havde forladt Den Spanske Borgerkrig, boede han en tid på værelse 511, hvor han skrev på "Farvel til våbnene". Vi skal vandre i den gamle **historiske bykerne**, se **Revolutionspladsen** med José Martí monumentet og det store portræt af **Che Guevara**. Vi skal også besøge **Revolutionsmuseet** i Batistas gamle præsidentpalads, hvor Tiffany of New York stod for indretningen i hvidt og guld. **Frokost på La Bodeguita del Medio**, som også er nært forbundet med Hemmingway. Her drak han sine **Mojito's**, som vi også skal nyde. I løbet af dagen ser vi også byens centrale pladser **Plaza de Armas** og **Plaza de la Catedral**, vi besøger et **museum for den caribiske nationaldrik – rom**, og vi lægger også vejen forbi kirkegården **Cementerio de Colon**. Middag skal vi spise på Hemingways favoritrestaurant **El Floridita**. Her påstås det, at han drak sine **Daiquiri's**, hvilket vi naturligvis også skal smage. Er der tid og lyst kan man senere på aftenen hyre en gammel amerikanerbil-taxi og besøge det store hotel Nacionale og nyde en drink i baren eller ved swimmingpoolen. Her boede gangstere, rigmænd og filmstjerner før Castro kom til magten. Måltider: morgenmad, frokost, middag er inkluderet

Dag 3. Torsdag d. 24. november 2005

Havana

I dag bliver der et fagligt betonet program, idet dagen starter med at en repræsentant for **sundhedsministeriet** vil give en introduktion til det cubanske sundhedsvæsen. Derefter skal vi besøge et af **Havana's hospitaler**, og efter frokost hilser vi på beboerne i et **alderdomshjem** for at få et indtryk af den sociale sektor. Overlæge Martin Smedebøl vil også udlevere et **kompedium** med informationer om cubanske sundhedsforhold. Vi håber også på lidt tid på egen hånd ud på eftermiddagen. Tips: man kan se det medicinske museum til minde om **Dr.**

Carlos J. Finlay, der beskrev gul feber. For at give rejsedeltagerne mulighed for at prøve de

cubanske **paladeras** – private restauranter i cubanernes eget hjem – er middag i dag på egen hånd.

Måltider: morgenmad og frokost er inkluderet.

Dag 4. Fredag d. 25. november 2005

Havana – Santiago de Cuba

Efter morgenmaden kører vi til lufthavnen for at flyve med **cubansk indenrigsfly** til Santiago de Cuba, som ligger langt sydpå. Byen er provinshovedstad med 420.000 indbyggere, og kaldes Cuba's San Francisco pga. de smalle stejle gader. Byen blev grundlagt i 1514, og er nu kendt for sit rige musikliv, sit karneval og for at beboerne gennem tiderne har været meget aktive i oprør mod magthaverne – Santiago de Cuba er udnævnt til Cuba's eneste helteby. Efter ankomsten skal vi først besøge det spanskebyggede fort fra 1663 **Castillo del Morra** ved havneindløbet, og derefter spiser vi frokost. Så checker vi ind på det 3-stjernede **Casa Granda Hotel**, som ligger centralt ved **Parque Céspedes**, hvor man kan forvente et rigt folkeliv og meget cubansk musik i weekenden. Hotellet inspirerede Graham Greene til "Vor mand i Havana". Om eftermiddagen skal vi besøge **Emilio Bacardi Museum** – med samlinger omhandlende Cuba's førrevolutionære historie. Vi ser også **Moncada-kasernen**, som Castro angreb i 1953 – kulehullerne er restaureret op! Angrebet blev dog en fiasko, og Castro blev fængslet. Ved den efterfølgende retssag i **Hospital Saturino Lora Civil** i den nærliggende **Parque Histórico Abel Santamaria** holdt han en af sine timelange forsvarstaler, der sluttede med ordene: "Historien vil frikende mig!". Vi gør et besøg på **Santa Ifigena kirkegården**, hvor mange af Cuba's kendte personer er begravet bl.a. nationalhelten **José Martí**. Vi skal også se **barriade del TIVOLI**. Middagen spiser vi på den anbefalede **restaurant Don Antonio** – kendt for kreolsk køkken - og om aftenen besøger vi **Patio de ARTEX**, hvor vi nyder **cubansk sang og musik**.

Måltider: morgenmad, frokost og middag er inkluderet.

Dag 5. Lørdag d. 26. november 2005

Santiago de Cuba – Guantánamo – Santiago de Cuba

Vi skal på en dagtur med bus, hvor vi først kører igennem den østlige del af **Sierra Maestra højdedraget**. Turen går ad pittoreske veje mod **Guantánamo**. Vi skal på en **byrundtur** og også se **El Changui** og **Zoológica de Piedra**, hvor den tidligere kaffefarmer Angel Inigo udstiller over 100 store stensculpturer. Vi fortsætter 40 km østpå fra Guantánamo by til udsigtspunktet ved **Mirador de Malones**, hvorfra man kan kigge ud over **den amerikanske flådebase**, hvor man har fængslet Al Quida mistænkte terrorister. Vi skal også spise frokost på en restaurant her. Vi er tilbage i Santiago de Cuba sent på eftermiddagen.

Lørdag aften kan man evt. slentre en tur i den del af Calle Heredia, som i weekenden omdannes til gågade med et **minikarneval** med musik, underholdning og gadeartister

Måltider: morgenmad og frokost er inkluderet.

Dag 6. Søndag d. 27. november 2005

Santiago de Cuba

Efter morgenmaden kører vi op i Sierra Maestra bjergene gennem byerne **Palma Soriano**, **Contramaestra** og **Maffo**. Det er områder, hvor der bl.a. dyrkes kaffe og sukkerrør. Her udgik Castro's revolutionære ekspeditioner fra efter landsætningen i 1956 med båden Granma, og der er nogle mindesmærker fra den tid – bl.a. en kommandostation. Vi skal se **Tercer Frente Museum**, og vi besøger **Hospital Guerilla**, en **familielæge** og et **farmer house**. Også besøg i et bjerghotel "El Salton", hvor vi spiser

frokost – typisk cubansk farmer food. Om eftermiddagen kan man nyde den smukke natur og f.eks. bade i en smuk sø med et vandfald. Måske nogle vælger at bruge aftenen til på egen hånd at besøge **Casa de la Trova**, hvor byens bedste musikere ofte spiller. Denne del af Cuba er arnestedet for **son-musikken**, der er en forløber for salsa.
Måltider: morgenmad og frokost er inkluderet.

Dag 7. Mandag d. 28. november 2005

Santiago de Cuba

Vi kører efter morgenmaden til **nationalparken Gran Piedra**, hvor der er nogle smukke velafmærkede **vandrestier**. Udsigten over det caribiske hav er meget flot, specielt fra det højeste punkt 1214 meter over havet. Rejsedeltagere med interesse for ornitologi og botanik kan glæde sig til oplevelser i dette pragtfulde naturområde. Vi besøger også **Cafetal Francés "La Isabelica"**, som er et lille museum, der belyser fremstilling af kaffe i gamle dage. Eftermiddagen er fri.

Dag 8. Tirsdag d. 29. november 2005

Santiago de Cuba – Varadero

I dag skal vi køre på langs ad Cuba – omkring 700 km. Der findes en russisk bygget motorvej, som er meget beskedent trafikeret sammenlignet med vore veje. Undervej passerer vi flere byer bl.a. **Santa Clara**, som er kendt for at Che Guevara her anførte kampene mod Batistas tropper, og det lykkedes bl.a. for ham at stoppe et troppettransporttog med en bulldozer. Der er også et kendt **medicinsk universitet** i Santa Clara. Vi ser også landskabet med dyrkning af sukker, bananer, ananas og andre tropiske afgrøder. Vi spiser frokost undervejs. I bussen vil vi også høre om indianere, spanske erobrere, pirater, slaver, revolutionshelte, atomkrise, handelsembargo, litteratur, arkitektur, cubansk film og musik og meget andet. Alle vil få lov at brillere med deres viden om Cuba i en lille præmiekonkurrence. Forhåbentlig føles dagen ikke lang, og vi regner med at nå vort 2-stjernede resorthotel – **Kawama Hotel** – i Varadero kl. 18. Hotellet er af typen "all-inclusive", således at måltider, drinks, underholdning, etc. er inkluderet.

Måltider: morgenmad, frokost og middag er inkluderet.

Dag 9. Onsdag d. 30. november 2005

Varadero

Varadero er **Cuba's mest kendte badested** – allerede i 1930-erne begyndte rigfolk at bygge pragtvillaer her. Eluthère Irénée du Pont, der var blevet rig på produktion af dynamit i forbindelse med 1. verdenskrig, byggede **Xanadu**, og man kan også se **Casa de Al**, som gangsteren Al Capone ejede. Men sightseeing bliver på egen hånd. Og ellers kan man i dag slappe af på stranden eller ved swimmingpoolen, og nyde hotellets faciliteter. Måltider: morgenmad, frokost og middag er inkluderet.

Dag 10. Torsdag d. 1. december 2005

Varadero

I dag kan man deltage i en **optional tur med sejlads i en stor katamaran** ud i Florida-Strædet – en del af det nordcaribiske hav. Der vil i løbet af dagen også blive lejlighed til at svømme med delfiner, forsøge sig med scuba-diving og andre vandsportsaktiviteter. Man kan også vælge at dyrke vandets glæder i hotellets pool eller på stranden. Måltider: morgenmad, frokost og middag er inkluderet.

Dag 11. Fredag d. 2. december 2005**Varadero – Havanna**

Efter morgenmaden kan vi nå en formiddags solbad. Ved middagstid forlader vi hotellet, og kører mod Havana. Vi når en sightseeing i ”sukkerbyen” **Matanzas**, inden vi ankommer til Havanna, hvor vi bor på det 4-sjernede **Riviera Hotel**. Her spiser vi også aftensmad. I Batistas tid ejede storgangsteren Meyer Lanski hotellet, men af skattehensyn figurerede han som køkkenbestyrer. Det var Meyer Lanski, som sagde: ”Organized crime is bigger than U S Steel”. Hotellet ligger nær Havana’s berømte 5 km lange strandpromenade **Malecón** og den skyggefulde allé **Paseo** (Pradoen), der løber ned mod Malecón.
Måltider: morgenmad, frokost og middag er inkluderet.

Dag 12. Lørdag d. 3. december 2005**Havana**

Efter morgenmaden skal vi besøge en **medicinsk modtagelse for turister**, så vi kan få et indtryk af behandlingsmulighederne. Resten af dagen er fri til egen disposition og shopping. Om aftenen mødes vi til afskedsmiddag, hvor vi summerer indtrykkene fra rejsen op. Vi skulle gerne have nået **målsætningen**, som bl.a. omfatter, at vi har set en stor del af Cuba, vi har lært os meget om sundhedsforholdene på øen, vi har fået et indblik i landets historie, politik, økonomi, sociale forhold, natur, folkeliv, musik, etc. Vi har også fået oplevet caribisk sol, vand og strand, og hygget os med cubansk mad. Forhåbentlig har vi også lært nogle flinke nye mennesker at kende. Efter middagen kører vi **til lufthavnen**. Vi forlader Cuba med AF 479 kl. 20.20.
Måltider: morgenmad og middag er inkluderet.

Dag 13. Søndag d. 4. december 2005**Paris - København**

Vi ankommer til Paris kl. 11.05 og fortsætter med AF 2350 kl. 12.50. Den har ankomst til København kl. 14.45.
Måltider: Air France serverer under flyrejsen.

Deltagerantallet vil være 30 personer.

Seneste frist for tilmelding er 15. september 2005.

Ret til ændringer i programmet forbeholdes.

Hasta La Victoria Siempre

“Altid fremad mod sejren”. Che Guevara

Og husk Gandhi’s kloge ord: ”Lige meget hvad du gør er det uden betydning – men det er vigtigt at du gør det alligevel!”

En meget berømt cubansk sang til pigen fra Guantanamo

GUANTANAMERA

Original music by Jose Fernandez Diaz

Music adaptation by Pete Seeger & Julian Orbon

Lyric adaptation by Julian Orbon, based on a poem by Jose Marti

Yo soy un hombre sincero
De donde crecen las palmas
Yo soy un hombre sincero
De donde crecen las palmas
Y antes de morirme quiero
Echar mis versos del alma

Chorus:

Guantanamera
Guajira Guantanamera
Guantanamera
Guajira Guantanamera

Mi verso es de un verde claro
Y de un carmin encendido
Mi verso es de un verde claro
Y de un carmin encendido
Mi verso es un ciervo herido
Que busca en el monte amparo

Chorus

I am a truthful man from this land of palm trees
Before dying I want to share these poems of my soul
My verses are light green
But they are also flaming red

(the next verse says,)

I cultivate a rose in June and in January
For the sincere friend who gives me his hand
And for the cruel one who would tear out this
heart with which I live
I do not cultivate thistles nor nettles
I cultivate a white rose

Cultivo la rosa blanca
En junio como en enero
Cultivo la rosa blanca
En junio como en enero
Para el amigo sincero
Que me da su mano franca

Chorus

Y para el cruel que me arranca
El corazon con que vivo
Y para el cruel que me arranca
El corazon con que vivo
Cardo ni ortiga cultivo
Cultivo la rosa blanca

Chorus

Con los pobres de la tierra
Quiero yo mi suerte echar
Con los pobres de la tierra
Quiero yo mi suerte echar
El arroyo de la sierra
Me complace mas que el mar

Chorus

Santiago de Cuba ligger helt i øst, mens Havana ligger næsten ved øens nordligste punkt

En cubansk danserinde fra Santiago de Cuba

En af Cuba's vidunderlige Strande

Che Guevare var uddannet læge og led meget af astma

Fra en cubansk skolebog

Gadebillede fra Havanna

Pris: 14.995 kr. pr. person i delt dobbeltværelse

Prisen inkluderer:

- flyrejse på økonomiklasse
- lufthavns- og flyafgifter
- delt dobbeltværelse på angivne hoteller eller tilsvarende standard
- måltider som angivet i programmet
- transfers, studie- og sightseeingsprogram som angivet
- lokal engelsktalende guide
- drikkepenge til cubansk lokalguide og buschauffør
- dansktalende medicinsk guide
- visum til Cuba

Prisen inkluderer ikke:

- evt. ferierejseforsikring (840 kr.)
- afbestillingsforsikring (4% af rejsens pris, dvs. 600 kr.)
- alternativt kombineret ferierejse- og afbestillingsforsikring (1356 kr.)
- drikkepenge til hotelpersonale, etc.
- drikkevarer til måltider
- enkeltværelsestillæg (1900 kr.)
- tilslutningsfly fra skandinaviske lufthavne
- personlige udgifter

Rejsen arrangeres af overlæge Martin Smedebøl i samarbejde med rejsebureauet CITS Travel A/S. Overlæge Martin Smedebøl har arrangeret grupperejser for læger og sygeplejersker til Kina, Thailand, Cambodja, Vietnam, Sydafrika, Caribien, Indien og Cuba. Han har i samarbejde med Touring Nyt arrangeret MC-rejser til Vietnam, Kina og Indien. Han har også arrangeret studierejse til Beijing for danske virksomhedsledere med interesse for outsourcing og globalisering. Han er speciallæge i anæstesi og intensiv terapi, og han har arbejdet som læge i Norge, Sverige, Grønland, USA, Caribien, Thailand og Pakistan. Han har også 20 års erfaring som ledsagelæge for SOS International.

Andre vigtige informationer:

- der kræves 30 deltagere for at rejsen kan gennemføres
- ret til ændringer i programmet forbeholdes
- før afrejsen vil vi foreslå at mødes til en lille snak, så vi kan lære hinanden lidt at kende. Information om dette vil komme på et senere tidspunkt.
- teknisk arrangør er CITS Travel Denmark A/S, Ved Vesterport 4, Medlem af Dansk Rejsebureauforening og Rejsegarantifonden
- Tilmelding til rejsen gøres på vedlagte formular, der indsendes pr. post eller fax til:
CITS Travel Denmark A/S
Ved Vesterport 4
1612 København V
Tlf: +45 33 91 04 00
Fax: +45 33 11 00 40
Email:cits@cits.dk

Scandinavian – Cuban Transcultural Medical Symposium

November 22 – December 04, 2005

Locations: Havana, Santiago de Cuba, Varadero

Organized by Dr. Martin Smedebøl M.D., Denmark, Mrs. Karin Christiansen, Denmark
and Mr. Denis Delgado Barceló, Director General, Cuba

Sponsors: no sponsors, no donors, no conflicts of interests

Program:

1. Welcome

- a. Registration
- b. Introduction and Presentation of Participants
- c. The program in details
- d. Distribution of study material, information on recommended literature
- e. Pre Tour Questionnaire

2. Health care and medical work in Cuba

- a. The Cuban Family Doctor by Dr. Karl Erik Wennberg, M.D., Sweden
- b. Visit to Policlínico Carlos M. Portuondo, Municipio Marianao, Havana. Welcome by Director Dr. Leonor Gortazar Marreo, Vicedirector Dr. Barbara Franco and Vicedirector Dr. Humberto Zubiadat. The polyclinic covers 42.000 inhabitants in central Havana. The staff consist of 712 totally, among them 149 doctors and 132 nurses. 43 doctors work abroad mostly in Venezuela. The polyclinic is divided in 19 departments: laboratory, ultrasound, endoscopy, family planning, dentist, X-ray, rehabilitation, psychiatry, natural medicine, surgery, general medicine, dermatology, etc. Medical students train in the polyclinic. The most common diseases are asthma, hypertension, diabetes, different kinds of common infections. Alcoholism is not a significant problem – due to prevention by the family doctor. They were proud of the low child mortality of 3,3 per 1000 deliveries in their area. We talked about blood donations, which was considered a moral duty – all of the 7 Cuban doctors in the room were donors. Dr. Issel Robieza, Head of the Department of Traditional Medicine, demonstrated treatment with moxibustion and pendulating as a diagnostic instrument. We toured the clinic and presented a gift of disposable medical equipment and some money to the clinic.
- c. Social life and welfare in Cuba by Mr. Jesus Noguera Ravelo, Master Degree in International Relations, Havana
- d. Visit to Centro Psicopedagógico “Benjamin Mareno” (benjamin@infomed.sld.cu) Dr. Aida Jordan Hernández had been the Director since the opening in 1971. The Center has 115 in-patients and 70 comes for day therapy. There are 185 employees. The patients were children and young people with mental handicaps. The treatment included medical, dental, social, psychological, pedagogic and rehabilitation training in different kind of workshops. There is a close interrelation with community and families. We saw some dormitories and a young man with his hands fixated on the back. We got the impression of a staff with great empathy and we were invited on fruit juice and coffee and some of the children performed with music and ballet. We donated a gift of soap and toothpaste and some money, which were received with great appreciation.
- e. Visit to Clínica Internacional Varadero. Welcome by Dr. Maria Eleda Gomez, M.D.. Tour in the hospital – consultation rooms, emergency room, X-ray room, laboratory, pharmacy. 8 doctors with different specialities work in the clinic; they see totally 15-25 patients each day. Consultation fee is 20 pesos convertibles. Doctors salaries are 300 pesos cubanas per month. Observation in bed in clinic is charged with 10 pesos convertibles per hour.

- f. Visit to Clinica Central “Cira Garcia”, Havana. Dr. Teresita Gonzales Hernández, Professor of Internal Medicine did an examination of Mrs. Irma Kjær, who lost consciousness due to hypoglycaemia. The clinic charged 35 pesos convertibles.
- g. Working conditions for Cuban doctors and nurses by Dr. Juana Rosa, young specialist in Anaesthesiology in Hospital “Calixto Garcia” in Havana. (juana.izquierdo@infomed.sld.cu). There are 13 anaesthesiologists, 6 nurses and some residents in her department, and they do 50-60 operations each day. She is on duty every 6th night. They use the same medicaments as we do in Denmark except for the new and expensive drugs such as remifentanyl, propofol and sevoflurane. Her salary is 573 pesos cubanas each month (24 pesos convertibles). She has done some research, but it is difficult to publish partly due to shortages of paper for printing. She works 6 days every week and is divorced with a 6 year old child. She has 30 days vacation each year.
- h. The Concept of Family Doctors in Cuba by Dr. Harry Pedersen, M.D., Denmark.
- i. Health care in Cuba by Dr. Martin Smedebøl, M.D., Denmark (www.smedebol.dk)
- j. An native’s view on the Cuban health care system by Mr. Carlos Lloga Dominquez, Santiago de Cuba, Cuba
- k. Medical Studies in Cuba – discussion with Ms. Tatiana Lloga, 4th year student of dentistry and Mr. Sandor Peña Oliva, 4th year medical student in Santiago de Cuba: There is at least one medical school in each of Cuba’s 14 provinces. There are many students from Africa, South and Middle America and even over 1000 medical students from the poor and coloured society in USA. . The students do not work in the sugar harvest for the moment, “but if the revolution demand it, we come!”. After the medical study the young doctors have to work as family doctors for 2 years.
- l. Visit to Family Doctor Clinic in Tercer Frente District, Santiago de Cuba Province. The 26 year old female doctor - Dr. Zaydin Gonzalez Betancocat - lives on the 2 floor of the clinic. The equipment of the clinic is suitable for preventive medicine. The doctor grows medicinal herbs in the garden as a part of the “green medicine” program in Cuba.
- m. Medicinal herbs and other plants in Cuba by Mr. Carlos Rosales Pérez, Tercer Frente, Cuba

3. Meet the experts

- a. HCR 20 – a new instrument for estimation of violence in psychiatric patients by Dr. Staffan Olanders, M.D., Sweden.
- b. A difficult case at The Hammarbo Clinic, Stockholm by Chief Nurse Lasse Bjørkdahl, Sweden
- c. A case of wrong medication by Dr. Mikael Mullaert, M.D., Sweden
- d. Psychiatry in Cuba by Dr. Staffan Olanders, M.D., Sweden
- e. Cuban Ophthalmology – retinitis pigmentosa treated with ozone and epidemic optic neuropathy by Dr. Lena Ivert, M.D., Sweden
- f. Asger Jorn – a famous Danish painter and his work in Havana by Mrs. Tove Hygum Jakobsen, Denmark

4. Pre Dinner lectures

- a. Modern Scandinavian History by Dr. Magne Svaland, M.D., Norway
- b. Travelling individually in Cuba by Mr. Olav Elvemo, Coordinator of Mental Health in Bærum, Norway
- c. Frederika Bremer and her visit to Cuba by Mrs. Karin Christiansen, Denmark
- d. Blood donation in Cuba by Mrs. Susan Mathiasen, Chief Laboratory Technician in The Blood Bank of Copenhagen, Denmark
- e. The Cuban Biotechnological Industry by Dr. Martin Smedebøl, M.D., Denmark
- f. Celebration of the Day of the Doctors in Cuba – December 3. Birthday of Dr. Carlos J. Finlay, who first postulated that yellow fever is spread by mosquitoes

5. Gender Aspects of Life in Cuba

- a. Prostitution in Cuba by Dr. Anne Merete Maury, M.D., Denmark.
- b. Cuban Macho Culture, Homosexuality and Womens situation by Dr. Martin Smedebøl, M.D., Denmark
- c. Dinner at L’Esperanca –a paladar in Miramar owned and managed by 2 homosexuals: Hubert and Manolo. We immediately thought of The Birdcage – The Cage aux Folles
- d. AIDS and HIV in Cuba by Dr. Lars Lönneborg, M.D., Sweden
- e. Prevalence of HIV/AIDS in USA, Cuba, China and Japan by Dr. Martin Smedebøl, M.D., Denmark

6. Medical-Historical Afternoon

- a. Conquerors of Yellow Fever by Dr. Per Brøbech Mortensen M.D. Ph.D. Denmark
- b. Cementerio Santa Ifigenia – burial place of José Martí and Dr. Antomarchi, the personal doctor of Napoleon during his last time at St. Helena and the father of ophthalmology in Cuba.
- c. Meyer Lanski – an American Jew in Cuba by Dr. Martin Smedebøl, M.D., Denmark
- d. Drogeria Johnson and Drogeria Taquechel – two antique pharmacies in Havana, Cuba
- e. The life of Che Guevara and his hands by Dr. Martin Smedebøl, M.D., Denmark

7. Study tour activities

- a. Group observations: Hotel Guantanamo – one of the 32 Cuban resort hotels which has been converted to hospital for foreign patients – 600.000 patients are coming to Cuba for eye operations. Film on the life of Fidel Castro.
- b. Individual observations: Rural and urban living conditions of the Cuban population, - visit to a farmers – Juan Manuel Ruiz - house in Tercer Frente; the farmers daughter – Diarelis Ruiz - was a nurse who visited patients in the Sierra Maestra Mountains riding on a donkey. 22th International Jazz Festival in Havana.
- c. Internet resources: www.smedebol.dk

8. The Culture of Cuba

- a. Cuban music: Son and Salsa by Mrs. Else Rasmussen, Denmark
- b. Cuban ornithology by Mr. Tommy Flindt, Denmark
- c. Le Mejor de la Musica Cubana – Son Cristal – Don Antonio, Santiago de Cuba
- d. Aspects of the history of Cuba by Dr. Martin Smedebøl M.D., Denmark
- e. Dancing the night away – Mrs. Else Rasmussen in Casa de la Trova, Santiago de Cuba
- f. Salsa con Rhumba de Cuba, Riviera Hotel, Havana
- g. Good Cuban music at Restaurant “El Morro” near Castillo del Morro close to Santiago de Cuba
- h. Cigars, mojitos and daiquiris as well as Bucanero and Rhum
- i. Salsa evening in Patio de Artex, Santiago de Cuba

9. Free Speech Session

- a. An introduction to religion in Cuba – Santería by Dr. José Linnemann M.D., Denmark
- b. Tourism apartheid in Cuba – rich tourist and poor Cubans by Dr. Martin Smedebøl, M.D., Denmark
- c. Comparison of farming life in Cuba and Denmark by Mr. Anders Michael Jeppesen, Denmark
- d. Freedom in a little box – philosophical view on life in Cuba by Dr. Magne Svaland, M.D., Norway
- e. Organizing medical study tours by Ms. Karin Christiansen, travel consultant, Sweden
- f. Guantanamo Naval Base – the background by Dr. Martin Smedebøl, M.D., Denmark
- g. Working on a DVD-film on the study tour in Cuba by Mrs. Pia Tofteng, Denmark

10. Multiple Choice Examination – symposium related subjects

11. Closing and farewell

- a. Special Honorary Lecture: Kerstin Hansen and her work for paediatric heart surgery in Cambodia by Mrs. Karin Christiansen, Denmark
- b. Refresher Course Lecture
- c. Diploma Ceremony, Prizes and Awards
- d. Evaluation of Symposium – oral and/or written
- e. Farewell dinner in Restaurant “La Maison” with music by the Cuban orchestra “The Kents”
- f. Closing speech by Mr. Denis Delgado Barceló, Havana

Pendulering

Moxibustion

Cubansk musik

Tommy's fødselsdag

Studiebesøg

Castro's tank og coco-taxi

2 cubanske medicinstuderende

La Bodegita del Medio

Lena på El Morro

L'Esperance

Magne og Staffan diskuterer

Karin på El Floridita

Fra glade dage på Cuba

Banansælger

Gadeskilt

Kalkunsælger

Cuba's flag

Dans på Don Antonio

Hotel Santandor de Armadores

Dennis hilser – La Maison

Farmerens børn

Psykopædagogisk arbejde

Karin er mester for fotografierne.

Diploma

Has actively participated in

Scandinavian – Cuban Transcultural Medical Symposium

November 22 – December 04, 2005

Locations: Havana, Santiago de Cuba, Varadero

**Organized by Dr. Martin Smedebøl M.D., Denmark, Mrs. Karin Christiansen, Denmark
and Mr. Denis Delgado Barceló, Director General, Cuba**

Sponsors: no sponsors, no donors, no conflicts of interests

Martin Smedebøl

**Martin Smedebøl
Overlæge og kursusarrangør**

Cuba 2005 - Deltagerliste

1. **Lars Lönneborg**, 56 år, distriktsläkare i Sundsvall, har rest med os til Kina, Kambodja och Vietnam. Har också rest i USA, Indonesien och med Den Transsibiriska Järnvägen. Motionerer med jogging i skogen. Lars.lonneborg@telia.com
2. **Mikael Mullaart**, 45 år, distriktsläkare i Sundsvall, har inte rest så mycket bortom Europa, har dock varit på kongres i USA, springer i skogen och åker slalom, intresserad i bilar, och ser fram emot att se på de gamla cubanska dollargrin. mikael.mullaart@lvn.se
3. **Joseé Lindemann**, 68, privatpraktiserande psykiater i Hillerød, har rejst jorden rundt flere gange, og var med os i Indien sidste år, uddannet som sygeplejerske i England, interesseret i yoga og akupunktur, har 3 islandske heste og en dejlig stor hund. joseemona@inet.uni2.dk
4. **Susanne Juhler**, 25 år, bor i Århus, studerer mikrobiologi og er ved at blive Ph.d., har bl.a. forsket i biofiltre til grisestalde, motionerer med spinning, har rejst med rygsæk i Thailand, Laos, Kambodja, Vietnam og Nepal. Rejser med sin far på denne tur til Cuba.
5. **Magne Svaland**, 61 år, praktiserende lege i Sande i Vestfold, Norge, Var med os på rejse i Vietnam – Kambodja, og har i øvrigt rejst meget og bl.a. besøgt Chile, Argentina, Brasilien, Peru, Australien, Sydafrika og Ægypten. Hustru og søn var på Cuba for et par år siden og var glade for den cubanske musik. Er interesseret i idéhistorie. primus@tele2.no
6. **Karin Jørgensen**, 60 år, Kalundborg, pensioneret sygeplejerske, har arbejdet i sin ægtemands speciallægepraksis, har rejst sammen med Steen, og altså også besøgt Cuba tidligere, er nu meget engageret i sine børnebørn i Sverige
7. **Steen Jørgensen**, 65 år, Kalundborg, pensioneret øre-, næse- og halslæge, kan lide at gå ture og passe haven, har rejst med os i Kina, Vietnam og Cuba, og har besøgt USA med Publicistklubben.
8. **Birte "Bibber" Jørgensen**, 64. år, Nivå, korrespondent, taler fransk, engelsk, tysk, har for relativt nylig brækket armen under et besøg hos søn i Frankrig, deltager alligevel i Cuba-rejsen sammen med sin søster og svoger, interesseret i litteratur, har opholdt sig meget i Frankrig, har rejst f. eks. i Kina og andre steder i Østen, også mange rejser med ægtemanden i hans arbejde som rejsejournalist. bibber@mail.dk
9. **Lena Ivert**, 53 år, overläkare i ögonsjukdommer på St. Eriks Sjukhus i Stockholm, har 6 barn, har rest med os i Fjärran Östen flera gånger, har et forskningsprojekt i USA, hvilket kræver månedlige rejser til New York. Har også i forskningssyfte undersøgt apors ögon på en ö nord for Cuba.
10. **Bodil Nielsen**, bor på Frederiksberg i København, 74 år, tidligere apoteksassistent, har rejst med os i Vietnam, Kambodja, Kina og Sydafrika. Har også besøgt Tibet. Svømmer og dyrker gymnastik og interesserer sig for musik og musikhistorie.
11. **Olof Olanders**, 77 år, bor i Göteborg, pensioneret klinikchef på psykiatrisk afdeling på Sahlgrenska Sjukhuset, interesserer sig for transkulturel psykiatri og ornitologi, har rejst med os på turene Sydvietnam-Kambodja og Sydchina - Nordvietnam
12. **Christina Olanders**, 46 år, sjuksköterske på intensivvårdavdelningen på Östra Sjukhuset i Göteborg, arbetar också med trykkammarbehandling, har rest i Østen og i Pakistan og Eritrea för FN. Christina.olandars-norlen@vgregion.se

13. **Tommy Flindt**, 57 år, København, arbejder med markedsundersøgelser, var med på motorcykelturen i Indien og kørte vild den første dag, har opgivet motorcykelkørsel efter ulykke, der medførte en intrakraniell operation, er interesseret i politik, samfundsforhold og ornitologi, har anskaffet sig en hacienda i Spanien. Kildevældsgade 4, 2100 Ø
14. **Erik Sørensen**, 52 år, tidligere postbud, driver nu et landbrug med køer, grise og andre dyr, er fodboldinteresseret med ÅB som favorithold – stammer selv fra Ålborg. Bor i Strø Bjerger ved Skævinge..
15. **Susan Mathiasen**, 52 år, Strø Bjerger ved Skævinge, chefslaborant i blodbanken på Rigshospitalet, har med sin ægtefælle rejst i Thailand og 2 gange på egen hånd i Mexico. Rosenkilde-3320@mail.tele.dk
16. **Anne Merete Maury**, alment praktiserende læge, som arbejder i alkoholambulatorium i Lyngby. Bor i Gentofte. Har arbejdet 25 gange på Grønland og været skibslæge i Caribien. I øvrigt rejst meget over hele kloden, bl.a. med os til Indien, Kina og Vietnam-Cambodja. Interesseret i teater, ballet og opera. Dalparken 12, 2820 Gentofte
17. **Trude Jakobsen**, 37 år, sykeplejer i Den Norske Marine's hovedbase i Bergen, har sejlet i 6 år på fregatter og minejaktfartøjer, er også uddannet kanonpasser i marinen, idrætsinteresseret : aerobic, svømning og fjellture, har været i Brasilien, New York, Florida og mange storbyer i Europa, var med på MC-turen i Kina i ledsagebussen. trujako@hotmail.com
18. **Anders Michael Jeppesen**, 43 år, Kerteminde, landmand, passer mange grise, har 2 motorcykler - en Yamaha FJ 1200 og en Yamaha SR 500 cc, har kørt til Norge, Tyskland og Polen på motorcykel og har for mange år siden besøgt New York. Spiller volleyball. Kørt motorcykel i Kina i foråret 2005. Tværgyden 68, 5300 Kerteminde
19. **Els Rasmussen**, 60 år, Arbejdsformidlingskonsulent i Randers, interesserer sig for kunst, stavgang og er amatørarkæolog – har gravet i Jelling, Finland og på Færøerne,. Har rejst meget med Topaz - New Zealand, Japan, Sydafrika, Bolivia, Vietnam, Rusland. Synger i Randers Bykor. Har tidligere boet i Norge og England. Humlehaven 9, 8900 Randers
20. **Per Brøbech Mortensen**, 55 år, København, medicinsk gastroenterologisk overlæge på Rigshospitalet, har som barn boet i Mozambique og Tyrkiet, og har rejst meget som backpacker f. eks. Sydamerika rundt. Har sin ældste datter med til Cuba. Var med os i Vietnam. broebch@rh.dk
21. **Henning Kjær**, 63 år, Aalborg, efterløner efter 40 års arbejde ved TeleDanmark, kører BMW RT 80 motorcykel, var med på MC-turen i Vietnam, kørte med Dannebrog vajende fra motorcyklen; Deltog også i MC-turen i Rajasthan, hvor hustruen Irma også var med. Har også kørt på motorcykel til Nordkap. Og var i 2005 med på MC-turen i Yunnan-provinsen i Kina. Var i sommer i England og så bl.a. roadracing på Isle of Man. Går til engelsk og old boys gymnastik.
22. **Irma Kjær**, 61 år, Aalborg, var med på MC-turene i Indien og Kina. Har sammen med Henning været på et caribisk krydstogt i efteråret 2004. Dyrker vand-aerobics og har med Henning et sommerhus ved Års nær Løgstør.
23. **Birgit Damkier**, 52 år, bor Ålborg, arbejder med kontorarbejde i køreskole, har besøgt Boston og holdt ferie i Sydeuropa og Ægypten, og prøvet cruiseferie i Caribien. damkier@stofanet.dk
24. **Frede Damkier**, 62 år, kørelærer med egen køreskole i Ålborg, har fulgtes med Birgit på udenlandsrejserne og sammen har de også dyrket campinglivet i egen campingvogn.

25. **Karl Erik Wennberg**, 57 år, distriktslækare i Lidköping, interesseret historie, læste historie och statskundskab på universitetet innan läkerstudiet, motionerer i fitnessklub, resointresserad och har besökt Ägypten, USA, Canada, Indien, Fjärran Östen inklusive Burma. Karlgustaf.wennberg@vgregion.se
26. **Harry Pedersen**, 68 år, har været praktiserende læge i Århus i mange år, vikarierer nu i Sverige og Danmark, politisk interesseret, har 4 børnebørn, har været i Indien med os, og i øvrigt rejst meget – USA, Australien, Afrika (Algier, Marokko) og Sydamerika – var 3 måneder i Argentina sidste år. rud@dadlnet.dk
27. **Dorothea Karolina Bengtsson**, 63 år, født i Tyskland, bosat på Christianshavn, har arbejdet i Kirkenes i Norge, i Schweiz og i Saudi Arabien, har rejst i Canada og Indien, er ledende oversygeplejerske på anæstesi- og intensivafdelingen på Amager Hospital, er interesseret i filosofi. Dorothea.bengtsson@ah.hosp.dk
28. **Tove Hygum Jakobsen**, journalist på Danmarks Radio, tidligere Formand for Dansk Journalistforbund, har rejst de fleste steder på jordkloden undtagen Cuba, er interesseret i litteratur, bor i København. T.hygum@mail.tele.dk
29. **Lars Björkdahl**, 57, Stockholm, ledare af Hammarbo Vårdhem for psykiatriske patienter dømt for lovovertrædelser, har bl.a. rejst i Libanon, Syrien, Iran, Thailand, og med os i Cambodja, Kina, Vietnam og Indien. Har også været en del på Island i et samarbejdsprojekt vedrørende følgevirkninger af seksuelle overgreb på børn. hammarbo@telia.com
30. **Lars Georg Frederiksen**, 48 år, København, gravemester i Frederiksberg Kommune, Har en BMW 800 cc motorcykel, som har været på ture til Sydeuropa. Er også interesseret i skisport i Alperne. Kørte med på MC-turen i Kina i 2005. Har et ”veteran”-hus fra 1850 i Løgstør. georg@tiskili.dk
31. **Eva Heiner**, 58 år, bor i Dragør, uddannet sygeplejerske, men nu selvstændig ejer af ”Croissant’en” i Købmagergade, har rejst meget bl.a. til Sydamerika (Chile), Afrika (safari i Kenya), Australien og med Martin og Karin til Kina og Indre Mongoliet.
32. **Pia Tofteng**, 43 år, Tune ved Roskilde, fuldmægtig i Realkredit Danmark, kører Yamaha 600 Diversion og har på den været i Norge, Belgien, Østrig, Litauen, Skotland og England. Har også rejst meget uden motorcykel: Brasilien, Hawaii, USA, Canada og Thailand. Dyrker mavedans og deltager ind imellem i danseopvisninger. Deltog i Kina-rejsen i ledsagebussen. Skal snart til Nigeria. po@rd.dk
33. **Karin Christiansen**, 63 år, Lyngby, har været i rejsebranchen i 40 år, stammer fra Norberg i Sverige og taler med accent, har rejst meget i Øst og Vest. Var med på MC-turene i Indien og Kina, og rejser i øvrigt meget sammen med Martin. karin@teaterlys.dk
34. **Martin Smedebøl**, 58 år, overlæge i Kalundborg; rejseinteressen har resulteret i jobs i Skandinavien, Grønland, Caribien, USA, Pakistan og Thailand. Gennem de seneste 5 år har han arrangeret studierejser for læger og sygeplejersker til Kina, Vietnam, Cambodja, Indien, Sydafrika og Cuba. Han er også transportlæge i SOS International, og hjælper syge skandinaver hjem fra udlandet. Han tog initiativ til en MC-tur i Nordvietnam; 30 deltagere fik en flot tur; desværre væltede han selv og brækkede højre tommelfinger og venstre overarm, men gennemførte resten af turen i ledsagebilen. Senere arrangerede Karin og Martin MC-turene til Indien og Kina. martin@smedebol.dk

Litteraturliste til Cuba studietur 2005

1. Effective community health participation strategies: a Cuban example. Ruby Greene. *International Journal of Health Planning and Management* 2003; April-June 18(2): 105-16
2. Cuba – innovation through synergy. Halla Thorsteinsdóttir et al. *Nature Biotechnology* 2004; Dec 22 Supplement: 19-24
3. An Analysis of the Cuban health system. A. Aitsiselmi. *Public Health* 2004; Dec 118(8): 599-601
4. Living the revolution: Cuban health workers. Andrea Warman. *Journal of Clinical Nursing* 2001; May 10(3): 311-9.
5. Care of common endocrine problems in Cuba. Beatriz Rodriguez Olson & Richard A. Dickey. *The Journal of Clinical Endocrinology & Metabolism* 2004; May 89(5): 1993-7
6. Mass Health Education on Sex and Sexuality and Its Impact on Cuba: An Interview-Based Medical Report on the Development, Evolution, and Current Status of This Educational Program in Cuba, with Emphasis on Women's Health. Beatriz R. Olson & Richard A. Dickey. *Journal of Women's Health*, 2005; 11(9): 767-71.
7. Thymectomy in myasthenia gravis: Comparison of outcome in Santiago, Cuba and Nottingham, UK. N. Shahrizaila et al. *J Neurol* 2005;252(10): 1262-6.
8. Ophthalmology in Cuba. Alfredo A. Sadun. *Arch Ophthalmol* 2005; 123(10): 1431-2.
9. Primær sundhedstjeneste på Cuba – inspiration til resten af verden? Jan Fouchard et al. *Månedsskrift for Praktisk Lægegerning* 2003; 1153 – 66.
10. Cuban science democratic and not tied to profit. Catharine Badgley & Ivette Perfecto. *Nature* 2005; 437(7056): 192.
11. Family Medicine in Cuba: Community-Oriented Primary Care and Complementary and Alternative Medicine. Lee T. Dresang et al. *J Am Board Fam Pract* 2005; 18: 297-303.
12. Vive la revolucion? Jim Giles. *Nature* 2005; 436(7049): 322-4.
13. HIV/AIDS prevention and control: the Cuban response. Melanie Zipperer. *Lancet Infect Dis* 2005; 5(7): 400.
14. 1500-plus doctors ready to help the U.S. people. *Granma* 2005, September 5.
15. Mali disposed to create ophthalmological center for Afrika. *Granma*. October 20, 2005.
16. Kronik: Che Guevara er en helt: David Trads. *Berlingske Tidende*, 5. september 2005, 2. sektion, side 9.
17. Change in health risk perception following community intervention in Central Havana, Cuba. Tate R.B. et al. *Health Promot Int* 2003; Dec 18(4): 279-86.
18. Kronik: Che var en hårdkogt kommunist. Lars Hvidberg. *Berlingske Tidende*, 6. september 2005, 2 sektion, side 13.
19. Cuba sells its medical expertise. Tom Rawthrop. *BBCNews*. 2003;11/21.
20. The Cuban experience in focusing pharmaceuticals policy to health population needs: initial results of the National Pharmacoepidemiology Network. Diogene E. Perez et al. *Pharmacoepidmiol Drug Saf*. 2003 Jul-Aug; 12(5): 405-7.
21. Not just salsa and cigars. S.R.Collinson & .. Turner. *Psychiatric Bulletin* 2002; 26: 185-188
22. Businessman James Sabzali still subject to stiff sentence for trading with Cuba. *Granma*, July 1, 2005
23. Emergency medicine in Cuba: an update. *Am J Emerg Med* 2005; 23(5): 705-6.
24. Cuban natural cosmetics enter international market. *Granma* October 20, 2004.
25. Doctors and Interrogators at Guantanamo Bay. Gregg Bloche & Jonathan H. Marks. *N Engl J Med* 2005; 353(1): 6-8.
26. Health news from Cuba. *Medicc Review* , volume V, No 2-3, 2003
27. Two million visitors. *Granma* December 27, 2004.
28. Skull base surgery program of the Republic of Cuba: establishing a demanding subspeciality in a developing country. *Skull Base* 2004; 14(3): 175-81.
29. Primary care in Cuba: low- and high-technology developments pertinent to family medicine. Howard Waitzkin et al. *Publiceret i J American Public Health*
30. Health care? Ask Cuba. *Granma* January 19, 2005
31. The Compassion of Cuba's Health Care. Nisa Islam Muhammed. www.finalcall.com
32. Shifting the demand for emergency care in Cuba's health system. De Vos P et al. *Soc Sci Med* 2005 Feb; 60(3): 609-16.
33. Cuba demonstrates its high degree of preparation for confronting nature's adversities. *Granma* 2005, October 25.
34. State of malnutrition in Cuban Hospitals. Barreto Penie J. *Nutrition* 2005; 21(4): 487-97.
35. Cuban vaccine against lung cancer. *Granma* December 10, 2004.
36. Cuba – innovation through synergy. Thorsteinsdottir H et al. *Nat Biotechnol* 2004 Dec: 22 Suppl: DC 19-24.

37. Care of common endocrine problems in Cuba. Olson B R & Dickey R A. *J Clin Endocrinol Metab* 2004 May; 89(5): 1993-7
38. Comparison of four health systems: Cuba, China, Japan and the USA, an approach to reality. Gutierrez S M, Mizota T & Rakue Y. *Southeast Asian J Trop Med Public Health* 2003 Dec; 34(4): 937-46
39. Cuban Immunization Program. *Granma* 2004, March 4.
40. Strategies for national health care systems and centers in the emerging world: Central America and the Caribbean – The case of Cuba. Raul Herrera-Valdes & Miguel Almaguer-Lopez. *Kidney International Supplement* 2005; 98: 66-8.
41. One blood donation for every 19 inhabitants. *Granma*. December 30, 2004.
42. Surgical support of Operation Sea Signal: adaptability of the 59th Air Transportable Hospital in Cuba. Pelton JJ et al. *Mil Med* 2003 Dec; 168(12): 957-60
43. Neurological restoration in Cuba. *Granma* 2004, April 22.
44. Medication for treating diabetic foot ulcers. *Granma* July 5, 2005.
45. Community-based program for the diagnosis and prevention of genetic disorders in Cuba. Twenty years of experience. *Community Genet* 2004; 7(2-3): 130-6.
46. The UN and Harvard University praise the Cuban health system. *Granma*, April 5, 2005.
47. HIV på Cuba. Sven Britton. www.svensk-kubanske.se
48. Fighting AIDS the Cuban way. Hughes N S. *AIDS Asia* 1995 May-Jun; 2(3): 2-4
49. Cuba Biotechnology Company www.cubabiotechnology.com
50. Human immunodeficiency virus and quarantine in Cuba. Hansen H & Groce N. *JAMA* 2003 Dec 3; 290(21): 2875
51. Applied ethics in mental health in Cuba: part II – powers, differentials, dilemmas, resources and limitations. Prilleltensky I et al. *Ehics Behav* 2002; 12(3): 243-60
52. AIDS in Cuba. www.unaids.org
53. Cuban Biopharmaceutical for survival of children with brain tumors. *Granma*, October 5, 2005.
54. Fidel Castro's tale i Santiago de Cuba 1. januar 1999. www.cikadenet.dk/cuba/fidel_1%20jan%201999.htm
55. Health care in Cuba and the manipulation of humanitarian imperatives. Garfield R. *Lancet* 2004 Sep 11-17; 364(9438): 1007
56. Cuba på trods. Jens Rossen. *Ugeskrift for Læger*, 2002, nr. 9.
57. Update – Cuba: On the Road to a Family Medicine Nation. Margaret Gilpin. *Journal of Public Health Policy*, 1991; 12(1): 83-103.
58. Frihet i en liten eske. Anne Kveim Lie. *Tidsskrift for Den Norske Legeforening*, 1999; 119: 1471-3.
59. Guantanamo Bay, Cuba 1996: Psychiatric Services to Cuban Migrants in the Final Days of Operation Sea Signal. Thomas A. Grieger & Barry Adams. *Military Medicine* 1997; Dec 162(12): 824-6
60. The sleep of reason produces monsters: human costs of economic sanctions. *New England Journal of Medicine*, 1997; 336: 1248-50
61. Embargoes that endanger health. Tony Delamothe. *British Medical Journal*, 1997; 315(7120): 1393-4
62. Sanctions on health in Cuba. Editorial. *Lancet*. 1996; 348(9040): 1461
63. Primary care in Cuba: a public health approach. Swanson K A et al. *Health Care Women Int* 1995 Jul-Aug; 16(4): 299-308
64. Cuba: Exodus, living conditions and human rights. Juan Clark. *Teaching psychiatry in Cuba*. Henderson J. *Can J Psychiatry* 1994 Mar; 39(2): 129
65. Our man in Havana. Stefano Veraldi et al. *International Journal of Dermatology*, 1997; 36(8): 637-8
66. Doctors have the moral imperative to call for an end to embargo on Cuba. Delia Parnham-Cope. *British Medical Journal*, 1997; 315(7120): 1463
67. Relations Between the United States and Cuba: A Proposal for Action. César Chelala. *JAMA*, 1996; 275(7): 559-60
68. Free Exchange of Medical Supplies, Information, and Personnel with Cuba. Resolution from The American Public Health Association. *Journal of Public Health Policy*, 1993; 14(1): 91-2
69. Cuban refugees injured themselves to get into the United States. T Rutter. *British Medical Journal*, 1997; 314: 1297
70. Epidemic Neuropathy in Cuba. Eliseo Perez-Stable. *Annals of Internal Medicine*, 1995; 123(9): 734
71. Epidemic Neuropathy in Cuba: A Public Health Problem Related to the Cuban Democracy Act of the United States. Gustavo C. Román. *Neuroepidemiology*, 1998; 17(3): 111-5
72. Epidemic Neuropathy – Cuba 1991 – 1994. *JAMA*, 1994; 271(15): 1154-6
73. Epidemic Optic Neuropathy in Cuba. Richard Garfield. *New England Journal of Medicine*, 1996; 334(16): 1063
74. Epidemic Optic Neuropathy in Cuba. Anthony F. Kirkpatrick. *New England Journal of Medicine*, 1996; 334(16): 1063-4
75. Cause of Cuban Outbreak Neuropathologic Puzzle. Paul Cotton. *JAMA*, 1993; 270(4): 421-3

76. Nutritional Amblyopia. Simmonds Lessell. *Journal of Neuro-Ophthalmology*, 1998; 18(2): 106-11
77. Omar del Pozo Marrero: physician prisoner of conscience. Antonio Maria del Gordon. *Lancet*, 1995; 346(8973): 509
78. Imprisonment of Cuban doctor. J.G.Foulks et al. *Lancet*, 1991; 337(8754): 1418-9
79. Nothing's simple about malnutrition: complexities raised by epidemic neuropathy in Cuba. Barbara A. Bowman et al. *American Journal of Clinical Nutrition*, 1996; 64(3): 383-4
80. Epidemic neuropathy in Cuba. Gustavo C. Román. *Neurology*, 1994; 44(10): 1784-6
81. Cuban Epidemic Neuropathy, 1991 to 1994: History Repeats Itself a Century after the "Amblyopia of the Blockade". Pedro O. Ordúñez-García et al. *American Journal of Public Health*, 1996; 86(5): 738-43
82. Tropical myeloneuropathies revisited. Gustavo Roman. *Current Opinion in Neurology*, 1998; 11(5): 539-44
83. Food shortages and an Epidemic of Optic and Peripheral Neuropathy in Cuba. Katherine Tucker and Thomas R. Hedges. *Nutrition Reviews*, 1993; 51(12): 349-57
84. Teaching Psychiatry in Cuba. Jim Henderson. *Can J Psychiatry* 1994; Mar 39(2): 129
85. Familjelæge på Cuba. Maria Milland. *Månedsskrift for Praktisk Lægegerning* 2003; 1205 – 10.
86. AIDS, public health, and human rights in Cuba. Nancy Scheper-Hughes. *Lancet*, 1993; 342(8877): 965-7
87. Cuban AIDS policy. Antonio Maria de Gordon. *Lancet*, 1993; 342(8884): 1426
88. AIDS and the public health. Johan Giesecke. *Lancet*, 1993; 342(8877): 942
89. Assessing Cuba's approach to contain AIDS and HIV. Chandler Burr. *Lancet*, 1997; 350(9078): 647
90. Controlling AIDS in Cuba. Antonio M. Gordon et al. *New England Journal of Medicine*, 1989; 321(1): 829-30
91. Cuba: plenty of care, few condoms, no corruption. Hans Veeken. *British Medical Journal*, 1995; 311(7010): 935-7
92. The Challenge for Cuba. Luz Claudio. *Environmental Health Perspectives*, 1999; 107(5): 246-54
93. Teaching psychiatry in Cuba. Jim Henderson. *Canadian Journal of Psychiatry*, 1994; 39(2): 129
94. A health care revolution. Robert Quick. *Nursing Times*, 1997; 93(29): 17
95. Fighting Dengue in Cuba. Mark M. Green. *Science*, 1997; 277(5326): 623
96. Vet ikke hva pasientkøer er. Bodil M. Skarseth. *Sykepleien*, 1993; 81(5): 18-9
97. Bär USA's embargo skulden eller är krisen självförrådd?. Zvi G. Wirschobsky. *Läkartidningen*, 1994; 91(448): 4468-70
98. Cuba's health record. Antonio Gordon & Reinaldo Paya. *Lancet*, 1989; 338(8654):106
99. Primary Health Care and Hospitalization: California and Cuba. Milton I. Roemer. *American Journal of Public Health*, 1993; 83(3): 317-8
100. The clandestine epidemic: the practice of unsafe abortion in Latin America. John M. Paxman et al. *Studies in Family Planning*, 1993; 24(4): 205-26
101. Breastfeeding trends in Cuba. Manuel Amador et al. *World Review of Nutrition and Diet*, 1995; 78: 139-63
102. Psychiatric abuse in Cuba. Armado M. Lago. *Canadian Journal of Psychiatry*, 1995; 40(6): 359-60
103. USA and shortage of food and medicine in Cuba. Patrick Van der Stuyeft et al. *Lancet*, 1997; 349(9048): 363
104. U.S. and Cuban Scientific Exchange. Mark M. Rasenick. *Science*, 1999; 286(5449): 2449-50
105. The US attack on Cuba's health. Akselies Lielmanis. *Canadian Medical Association Journal*, 1997; 157(1): 1510
106. The US attack on Cuba's health. Donald T.H. Paine. *Canadian Medical Association Journal*, 1997; 157(1): 1511
107. The US attack on Cuba's health. Richard Garfield. *Canadian Medical Association Journal*. 1997; 157(1): 1511
108. Emergency Medicine in Cuba: Report From a Country in Isolation. John R. Richards. *American Journal of Emergency Medicine*, 1997; 15(4): 424-6
109. On Politics and Health: An epidemic of Neurologic Disease in Cuba. Gustavo C. Roman. *Annals of Internal Medicine*, 1995; 122(7): 530-3
110. Economic Sanctions and Public Health: A View from the Department of State. Madeleine K. Albright. *Annals of Internal Medicine*, 2000, 132(2):155-7
111. An Evaluation of the Oral Cancer Control Program in Cuba. Leticia Fernandez Garrote et al. *Epidemiology*, 1995; 6(4): 428-31
112. The Cuban Health Care System and Factors Currently Undermining It. Kamran Nayeri. *Journal of Community Health*, 1995; 20(4): 321-34
113. Human Costs of Economic Sanctions. Eyal Shemesh et al. *New England Journal of Medicine*, 1997; 337(9): 642-4
114. Nursing abroad. Valerie Buxton. *Nursing Times*, 1998; 94(38): 30-1
115. Self-Mutilation and Malingering Among Cuban Migrants Detained at Guantanamo Bay. Thomas C. Andrews et al. *New England Journal of Medicine*, 1997; 336(17): 1251-3
116. Desperate for dollars. Ian McMillan. *Nursing Times*, 1993; 89(50): 20-1
117. Tropical pulmonary diseases. Somchai Bovornkitti. *Respirology*, 1996; 1(1): 11-21
118. Cuban oncology surviving the "periodo especial". *Annals of Oncology*, 1995; 6(7): 626-8
119. Cuba's Billion-Dollar Biotech Gamble. Jocelyn Kaiser. *Science*, 1998; 282(5394): 1626-8
120. Havana Revisited. Anthony Robbins. *Public Health Reports*, 1999; 114(2): 183-5

121. Conquerors of Yellow Fever. Stefan C. Schatzki. *American Journal of Roentgenology*, 1992; 159(3): 462
122. Politics, Poison and Plaque. Kate Dupes Hawk. *Journal of Florida Medical Association*, 1993; 80(9): 619-22
123. The Achievements of William Crawford Gorgas. Wallis Landes Craddock. *Military Medicine*, 1997; 162(5): 325-7
124. Community-Oriented Primary Care: The Cuban Way. William Ventres et al. *JAMA*, 1993; 270(13): 1548
125. Contemporary Cuban health care – delivered and undelivered. Ralph Crawshaw. *South African Medical Journal*, 1994; 84(11): 719-22
126. Coming the Cubans. Ina van der Linde. *South African Medical Journal*, 1996; 86(1): 15-6
127. In the shadow of plenty, Cuba copes with a crippled health care system. Robin C. Williams. *Canadian Medical Association Journal*, 1997; 157(3): 291-3
128. Role of the USA in shortage of food and medicine in Cuba. Anthony F. Kirkpatrick. *Lancet*, 1996; 348(9040): 1489-91
129. Hoodoo Bible. Complete Compendium of Folk Magic by H. Slater.
130. Hoodoo Medicine: Gullah Herbal Remedies, rev. edition. Faith Mitchel. Summerhouse ISBN: 1887714332
131. Woodoo and Hoodoo – Their Tradition & Craft as Revealed by Actual Practitioners. Jim Hawkins & James Haskins. Scarborough House. ISBN: 0812860853
132. The Time Has Come to Lift the Economic Embargo Against Cuba. Anthony F. Kirkpatrick et al. *Journal of Florida Medical Association*, 1997; 81(10): 681-5
133. The Impact of the Economic Crises and the US Embargo on Health in Cuba. Richard Garfield. *American Journal of Public Health*, 1997; 87(1): 15-20
134. Biotechnology in Cuba: tackling Third-World problems with front-line technology. Care Robinson. *Trends in Biotechnology*, 1993; 11(3): 80-4
135. Cuba care. Suzanne Possehl. *Hospitals & Health Network*, 1998; 72(11): 40-4
136. Effect of the U.S. Embargo and Economic Decline on Health in Cuba. Michèle Barry. *Annals of Internal Medicine*, 2000; 132(2): 151-4
137. The politics of suffering: the impact of the U.S. embargo on the health of the Cuban people. Diane Kuntz. *International Journal of Health Services*, 1994; 24(1): 161-79
138. The Politics of Suffering: The Impact of the U.S. Embargo on the Health of the Cuban People. Diane Kuntz. *Journal of Public Health Policy*, 1994; 15(1): 86-107
139. Economy, Politics, and Health Status in Cuba. Francisco Rojas Ochoa & Cándido M. López. *International Journal of Health Services*, 1997; 27(4): 791-807
140. Responses to Kirkpatrick et al. Vicente Lago and Robert E. Cline. *Journal of Florida Medical Association*, 1995; 82(3): 221-2
141. New Developments In Cuban Holistic Medicine: A Personal View. Ralph A. Dale. *Journal of Alternative and Complementary Medicine*, 1996; 2(2): 299-305
142. The Preeminence of Primary Care Within Cuban Predoctoral Education. Alberto J.F. Cardelle. *International Journal of Health Services*, 1994; 24(3): 421-9
143. Ludwik Eleazar Zamenhof – The father of Esperanto. Eleazar Shafir. *Israel Journal of Medical Sciences*, 1993; 29(4): 261
144. Tattoos of the Marielitos. Rafael Martinez & Charles V. Wetli. *American Journal of Forensic Medicine and Pathology*, 1989; 10(4): 315-25
145. Toward an Understanding of Capitalist and Socialist Health. Merrill Singer & Hans A. Bier. *Medical Anthropology*, 1989; 11: 97-107
146. Minimizing Health Risks in Cuba. Sally Guttmacher. *Medical Anthropology*, 1989; 11: 167-180
147. Is Socialism Bad for Your Health? Cuba and the Phillippines: A Cross-National Study of Health Systems. Ray A. Elling. *Medical Anthropology*, 1989; 11: 127-150
148. Yellow fever: its transmission be means of the Culex mosquito. Carlos Finley. *American Journal of Medicine and Science*, 1886; 92: 395
149. The Cuban Health-Care System: A Study on Universal Health Care. Gary C. Dennis. *Journal of the National Medical Association*, 1999; 91(2): 69-70
150. Cuba. Michael Hemmes. *Hospitals & Health Network*, 1994; 68(9): 52-4
151. The Health Status of Cuba: Recommendations for Epidemiologic Investigation and Public Health Policy. Milton Terris. *Journal of Public Health Policy*, 1989; 10(1): 78-87
152. Family Practice in Cuba: Evolution into the 1990s. Raymond Y. Demers et al. *Family Practice*, 1993; 10(2): 164-8
153. Primary Care in Cuba: Low- and High- Technology Developments Pertinent to Family Medicine. Howard Waitzkin et al. *Journal of Family Practice*, 1997; 45(3): 250-8
154. Factor concentrates for haemophilia in the developing world. A. Bird et al. *Haemophilia*, 1998; 4(4): 481-5
155. Army Community Health Nurses' role in Humanitarian Relief Effort, Operation Sea Signal, Guantanamo Bay, Cuba. Gemryl Louisa Samuels. *Military Medicine*, 1997; 162(3): 190-3

156. Biometeorological classification of daily weather types for the humid tropics. Luis B. Lecha Estela. *International Journal of Biometeorology*, 1998; 42(2): 77-83
157. Do homosexuals and lesbians in Cuba have the same rights and opportunities as any other citizen? Mariela Castro Espin. *Archives of Sexual Behavior*, 1995; 24(3): 349-53
158. Neurosciences in Cuba Today. Alberto J. Dorta-Contreras. *International Journal of Neuroscience*, 1999; 99(1-4): 97
159. Cuba: response of medical science to a crisis of optic and peripheral neuropathy. Alfredo A. Sadun & James F. Martone. *International Ophthalmology*, 1995; 18: 373-8
160. Primary care in Cuba: a public health approach. Karen A. Swanson et al. *Health Care for Women International*, 1995; 16: 299-308
161. Cuban embargo. Karl F. Gross, Maurice Callado & Oscar Papazian. *Neurology*, 1995; 45(5): 1032-33
162. The Pharmaceutical Industry in Cuba. Robert S. Tancer. *Clinical Therapeutics*, 1995; 17(4): 791-8
163. Laparoscopic cholecystectomy. Report of the first 1300 cases carried out by a multidisciplinary team. M.A. Martinez et al. *Rev Gastroenterol Peru*, 1996; 16(2): 133-7
164. Surgery for Wolff-Parkinson-White syndrome. Cuban experience. Perez J. Carballido et al. *Arch Inst Cardiol Mex*, 1990; 60(5): 503-4
165. Cuba: From Brooklyn to Havana – The Midwifery Program Delegation to Cuba, Aleida Llanes-Oberstein & Grace Holmes. *Midwifery Today-International Midwife*, 1998; 47: 50-60
166. US eases sanctions on Cuba. James Ciment. *British Medical Journal*, 1998; 316(7138): 1115
167. Cuba's National AIDS Program – The first Decade. Reuben Granich et al. *The Western Journal of Medicine*, 1995; 163(2): 139-44
168. The "Blockade" of Cuba: Setting the Record Straight. Eliseo Perez-Stable & Ramon Boza. *American Journal of Public Health*, 1997; 87(12): 2053-4
169. Drug Abuse in Cuba. Renseelaer W. Lee. *Journal of Substance Abuse Treatment*, 1998; 15(2): 131-4
170. Second sight – optic neuritis. Ian McMillan. *Nursing Times*, 1993; 89(51): 48-50
171. From Casaulty to Cuba. Rebecca Coombes. *Nursing Times*, 1998; 94(38): 32
172. United Nation to help Cuba sell biotechnology. Alan Dove. *Nature Biotechnology*, 1998; 16(9): 813
173. Health as a Human Right: An Epidemiologist's Perspective on the Public Health. Mervyn Susser. *American Journal of Public Health*, 1993; 83(3): 418-26
174. Rudolph Matas: Innovator of the Operating Room. Elmer Bendiner. *Hospital Practice*, 1993; 28(5): 101-2
175. "Before the world in concealed disgrace": physicians, professionalization and the 1898 Cuban campaign of the Spanish American War. J.T. Connor. In "Medicine and Modern Warfare", edited by Roger Cooter, Mark Harrison & Steve Sturdy, Editions Rodopi B.V., Amsterdam-Atlanta, 1999
176. BMA must voice its opposition to Cuban embargo. Paul Redgrave & John Waller. *British Medical Journal*, 1998; 316(7139): 1248
177. An embargoed Cuban Science. C. Smith. *Genetic Analyses: Molecular Engineering*, 1999; 15(3-5): 71-2
178. Reemergence of Dengue in Cuba: A 1997 Epidemic in Santiago de Cuba. Gustavo Kouri et al. *Emerging Infectious Diseases*, 1998; 4(1): 89-92
179. Samhällsekonomisk ruin leder Kubas sjukvård till upplösning. Zvi G. Wirschubsky. *Läkartidningen*, 1994; 91(43): 5868-9
180. Dengue in the Americas – time to talk. Editorial, *Lancet*, 1997; 350(9076): 455
181. Cuban doctors in Africa. José Luis Bianco Rivero. *Lancet*, 1996; 348(9020): 134
182. Cuba shows health gain despite embargo. Cesar Chelala. *British Medical Journal*, 1998; 316(7130): 497
183. Cuban doctors in South Africa. William M. Pick. *Lancet*, 1996; 347(9013): 1488
184. Global situation of dengue and dengue haemorrhagic fever, and its emergence in the Americas. Fransisco P. Pinheiro & Stephen J. Corber. *World Health Statistics Quarterly*, 1995; 50(3-4): 161-9
185. Organ Procurement for Transplantation in Cuba. C. Magrans et al. *Transplantation Proceedings*, 1996; 28(6): 3353
186. Organ Procurement and Renal Transplantation in Cuba, 1994. A. Marmol et al. *Transplantation Proceedings*, 1996; 28(6): 3356
187. Evaluation of Patients With Retinitis Pigmentosa Receiving Electric Stimulation, Ozonated Blood, and Ocular Surgery in Cuba. Heinrich Gerding. *Arch. Ophthalmologica*, 1997; 115: 1215-6
188. The Cuban Experience – False hope for a Cure for Retinitis Pigmentosa. Richard G. Weleber. *Arch. Ophthalmologica* 1996; 114: 606-7
189. WMA urges national medical associations to ensure that economic sanctions respect agreed exemptions. James Appleyard. *British Medical Journal*, 1998; 316: 1905
190. The US attack on Cuba's health. Anthony F. Kirkpatrick. *Canadian Medical Association Journal*, 1997; 157(3): 281-4
191. Medicine and the US Embargo Against Cuba. Enrique Huertas og G.E. Martin. *JAMA*, 1996; 275(21): 1634

192. Towards elimination of tuberculosis in a low income country: the experience of Cuba, 1962-97. Antonio Martero et al. *Thorax* 2000; 55: 39-45
193. Health-risk Perception in the Inner City Community of Centro Habana, Cuba. Niures Fernandez et al. *International Journal of Occupational and Environmental Health* 2000; 6; 34-43
194. The other Dr. Finlay is commemorated in Cuban stamps. S.W.S. Menzies. *British Medical Journal* 2000; 320(7238): 875
195. Cuban Allegations of Biological Warfare by the United States: Assessing the Evidence. Raymond A. Zilinskas. *Critical Reviews in Microbiology* 1999; 25(3): 173-227
196. Hepatitis E virus in Cuba. Gilda Lemos et al. *Journal of Clinical Virology* 2000; 16(1): 71-5
197. Embargoes and Economics: the Birth of Biotechnology in Cuba. Judith Randal. *Journal of the National Cancer Institute* 2000; 92(12):962-4
198. Health Care in Cuba. Arthur G. Nikelly. *Public Health* 1988; 102: 19-25
199. Sex education in Cuba: An Interview With Dr. Celestino Alvarez Lajonchere. Elisabeth Fee. *International Journal of Health Services* 1988; 18(2): 343-56
200. Health Conditions in the Caribbean. Scientific Publication No. 561. Pan American Health Organization, 1997.
201. Britain's lesson in healthcare from Cuba. *Daily Mail*, October 3, 2000.
202. Summary of issue of HIV-AIDS in Cuba. www.igc.org/cubasoli/cubahol2.html
203. Cuba: congress, convention and incentive trip facility. Published by Editur, Havana, 2000.

På besøg hos Medico de la Familia i Trecer Frente